

Dosarul nr.3-2462/2019 (12-3-80937-11122018)

H O T Ă R Î R E

în numele Legii

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat public la data de 28.11.2019 în mun.Chișinău

Hotărârea motivată a fost emisă la data de 02.12.2019

Judecătoria Chișinău(sediul Rîșcani)

Instanța în componență:

președintele ședinței

judcătorul

grefier

Iraida Secieru

Veronica Ioniță

examinând în ședință publică, în procedura contenciosului administrativ, cererea de chemare în judecată înaintată de Șor Ilan împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității privind anularea deciziei

constată

La data de 29.11.2018, Șor Ilan a depus în instanța de judecată cerere împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității privind anularea deciziei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 30.10.2018, în adresa Primăriei or.Orhei a parvenit decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din data de 19.10.2018. Conform deciziei date s-a decis, urmare a examinării plângerii din data de 13.06.2018 depuse de către platforma pentru egalitate de gen că, în acțiunile reclamantului s-a constatat instigare la discriminarea femeilor în sfera politică. Prin aceeași decizie s-a recomandat reclamantului să aducă scuze publice pentru declarațiile sexiste și instigatoare la discriminare folosind textul ”cer scuze pentru declarațiile mele sexiste și instigatoare la discriminarea femeilor în politică”.

Susține reclamantul că, nu este de acord cu această decizie, și, la data de 08.11.2018 a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei din 19.10.2018 ca fiind ilegală.

Susține reclamantul că, decizia dată este contrară legii, deoarece este afectată din punct de vedere procedural, fiind adoptată cu încălcarea termenului pentru aceasta și procedurii stabilite. Precum și indică despre ilegalitatea materială, de fond fiind lipsită de temeinicie.

Totodată, a indicat reclamantul că, consideră că, respectarea procedurii prealabile a fost justificată, dat fiind diversitatea soluțiilor instanțelor de judecată în acest sens.

La data de 28.11.2018, menționează reclamantul că, a primit răspunsul la cererea prealabilă, în care s-a menționat despre emiterea legală a deciziei și necesitatea contestării în instanța de judecată.

În susținerea ilegalității deciziei a menționat reclamantul că, a fost omis termenul de examinare a plângerii. Și, a menționat că, la originea cauzei nr.111/18 privind pretinsa discriminare a politicianului Maia Sandu și în general a tuturor femeilor din RM pe criteriu de gen, se află plângerea platformei pentru egalitate de gen din data de 13.06.2018.

Conform art.15 a legii 121, se statuează că, plângerea se examinează în termen de 30 de zile de la data depunerii, cu posibilitatea prelungirii termenului, care însă nu va depăși 90 de zile. Raportând termenii dați la caz, susține reclamantul că, termenul de 30 zile de examinare a plângerii a expirat la data de 13.07.2018. Iar, în admiterea eventuală a prelungirii termenului dat, plângerea urma să fie examinată până la data de 11.09.2018, decizia în speță, datând cu 19.10.2018, ce implică depășirea termenului de examinare. În acest context, a făcut referire reclamantul la practica judiciară referitor la anularea deciziei pârâtului pe temeiul depășirii termenului de examinare a plângerii, ce indică că, urmează să se rețină puterea lucrului judecat.

În continuare a invocat reclamantul și încălcări a procedurii, după cum urmează.

A făcut referire reclamantul la pct.54 al regulamentului de activitate a consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, care statuează că, la examinarea plîngerii se invită părțile (petiționarul, reclamatul și, după caz, persoana interesată). Data și ora invitației se coordonează cu membrul raportor. Neprezentarea părților nu împiedică examinarea plîngerii.

Prin instituirea procedurii date indică reclamantul că, legiuitorul a dat valență principiului asigurării dreptului la apărare, nefiind doar un drept iluzoriu și declarativ – pct.53, lit.e), ci unul efectiv. Astfel, acționând contrar, susține reclamantul că, pârâtul a încălcat dreptul său la apărare, prin omisiunea de a-l cita la ședința de audiere. Contrar părții adverse, care a fost prezentă și și-a susținut plângerea. În acest context apreciază reclamantul că, pârâtul fiind un garant al protecției împotriva discriminării, asigurării egalității și restabilirii în drepturi a tuturor persoanelor, a devenit el însuși o sursă de discriminare.

Atât timp cât principiul contradictorialității guvernează procedura de examinare a plângerii, conform pct.53, lit.e) legea 298, indică că, explicațiile care le-a oferit în scris la data de 19.06.2018 pe marginea plângerii din data de

13.06.2018 nu pot substitui dreptul garantat de lege de a-și apăra poziția în propria cauză în cadrul ședinței de audiere.

În continuare a făcut reclamantul remarcă la calitatea procesuală atribuită de pârât platformei pentru egalitate de gen în cauza nr.111/18 și anume cea de petiționar, pe când pct. 4 a legii 298, implică că, petiționar este persoană care se consideră discriminată și sesizează Consiliul, printr-o plângere, despre săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa.

Astfel, susține reclamantul că, platforma pentru egalitate de gen a introdus o plângere invocând pretinsa discriminare a Maiei Sandu și în general a tuturor femeilor din RM, pe criteriu de sex, ceea ce implică că, se reclamă fapte de discriminare împotriva altora și nu a sa. Ceea ce implică imposibilitatea reținerii calității de petiționar, ci de persoană interesată pentru platformă.

În altă ordine de idei, indică reclamantul că, nu contestă acțiunile platformei referitor la sesizarea autorităților în domeniul protecției discriminării, aceasta fiind în limita sferei de interes. Dar, susține că, fiecare persoană urmează să valorifice un drept pretins sau presupus al unui terț, respectând exigențele de natură procesuală și materială. Astfel, consideră reclamantul că, semnatarul plângerii nu a avut dreptul legal în speță de a sesiza consiliul, sau pct.38 al aceluiași regulament implică că, plângerile se depun în nume propriu, în interesul altei persoane doar cu acordul acesteia, în interesul unui grup de persoane sau al unei comunități. Este de înțeles că, plângerea examinată conform deciziei contestate este depusă nu în interesul semnatarului, ci în interesul unui terț.

Mai menționează reclamantul că, ONG-urile, precum și orice persoană fizică, pot fi titularii plângerii adresate centrului, dar pentru aceasta este necesar să se conțină acordul persoanei în interesul căreia se înaintează sesizarea. Astfel, susține reclamantul că, nu a determinat un act care ar implica acordul politicianului Maia Sandu la depunerea plângerii de către semnatar, fapt dedus și din conținutul deciziei. La fel, indică reclamantul că, platforma a menajat interesele lui Maia Sandu, a abordat lucrurile într-o formă voalată, descriind comportamentul său-reclamantului în plângerea depusă ca pe o discriminare față de toate femeile, lărgind nejustificat cercul potențialelor victime.

Totodată, a indicat reclamantul că, decizia contestată este afectată și de fond, nu dar de formă/procedural. În susținerea poziției date a subliniat.

Menționează reclamantul că, pârâtul a preferat să ia în calcul prezumțiile numitului petiționar, care au fost răsturnate prin explicațiile scrise, fără a motiva preferința lor la adoptarea soluției în detrimentului probelor invocate.

Astfel, a indicat reclamantul că, din momentul obținerii funcției de președinte de partid, a insistat asupra reformării ideologice a organizației politice, punând accentul pe promovarea reală în viața politică a femeilor și anume a fost înaintată Popenco Inna în funcție de candidat la funcția de președinte al RM la alegerile

prezidențiale din 30.10.2016; a lui Reghina Apostol în calitate de candidat la funcția de primar general al mun.Chișinău la alegerile locale din data de 20.05.2018; a lui Tauber Marina , care nu este căsătorită și nu are copii, la alegerile locale din sat. Jora de Jos.

Respectiv, indică reclamantul că, aceste probe nu au fost luate în considerație și care răstoarnă stereotipul de instigare la discriminare a femeii în sfera politică. Predominând simplele declarații ale petiționarului, sau în contextul abordat, indică reclamantul că, se demonstrează promovarea de către el a femeii în politică, fără a ține cont de statutul matrimonial, familial, constatarea contrară a pârâtului fiind lipsită de suport factologic.

În așa condiții, susține reclamantul că, probele prezentate și invocate de el nu au fost luate în considerație de pârât la emiterea deciziei contestate.

A solicitat reclamantul anularea deciziei nr.111/18 din data de 19.10.2018 ca fiind ilegală, contrară prevederilor legii, deoarece este afectată sub aspect procedural(ca efect al adoptării acesteia cu încălcarea termenului de examinare a plângerii și cu încălcarea procedurii stabilite) și în același timp afectată sub aspect material(substanțial) or, este lipsită de temeinicie.

Reclamantul -Șor Ilan în ședința de judecată nu s-a prezentat, acționând prin reprezentant.

Reprezentantul reclamantului - Banaru Vadim în ședința de judecată s-a prezentat, cererea a susținut și a solicitat admiterea ei.

Reprezentantul pârâtului – Rotari Cristina în ședința de judecată s-a prezentat, cererea nu a recunoscut și a solicitat respingerea ei. A susținut reprezentantul argumentele conform referinței.(f.d.42-43)

Ascultând părțile, studiind materialele dosarului, instanța va admite cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.257, alin.(1) Cod administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

Conform art.258, alin.(3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

În conformitate cu art.93 Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În conformitate cu art.224 Cod administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prelabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prelabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată; c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată; d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul; f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e). Dacă la momentul anulării actului administrativ individual de către instanță acesta este deja executat, instanța dispune, la cerere, întoarcerea executării, în măsura în care ea este real posibilă.

Conform art.1, alin.(1) al Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității, scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferele politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar.

Conform art.2 al Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității, în sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații: *discriminare* – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; *discriminare directă* – tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decît tratarea altei persoane într-o situație comparabilă; *discriminare indirectă* – orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor stipulate de prezenta lege, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluia scop sînt proporționale, adecvate și necesare.

Conform art.6 al Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității, orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației.

Conform art.10, lit.a) al Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității, subiecții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității sînt: Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

Conform art.11, alin.(1), (2) al Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (în continuare – *Consiliu*) este un organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, instituit în scopul asigurării protecției împotriva discriminării și al asigurării egalității tuturor persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării. Consiliul acționează în condiții de imparțialitate și independență față de autoritățile publice. Consiliul este constituit din 5 membri, care nu au apartenență politică, sînt numiți de Parlament pe o perioadă de 5 ani, 3 dintre membri fiind reprezentanți ai societății civile. Cel puțin 3 dintre membrii Consiliului trebuie să fie specialiști licențiați în drept.

Conform art.12 al Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității, Consiliul are următoarele atribuții:a) examinează corespunderea legislației în vigoare cu standardele privind nediscriminarea;b) inițiază propuneri de modificare a legislației în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii discriminării;c) adoptă avize consultative cu privire la conformitatea proiectelor de acte normative cu legislația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării;d) monitorizează modul de implementare a legislației în domeniu;e) colectează informații despre dimensiunile, starea și tendințele fenomenului discriminării la nivel național și elaborează studii și rapoarte;f) remite autorităților publice propuneri de ordin general referitoare la prevenirea și combaterea discriminării și ameliorarea comportamentului față de persoanele ce cad sub incidența prezentei legi;g) contribuie la sensibilizarea și conștientizarea societății în vederea eliminării tuturor formelor de discriminare în contextul valorilor democratice;h) conlucrează cu organismele internaționale cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării;i) examinează plîngerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării;j) intervine pe lîngă organele corespunzătoare cu demersuri de intentare a proceselor disciplinare în privința persoanelor cu funcții de răspundere care au comis în activitatea lor fapte discriminatorii;k) constată contravențiile cu elemente discriminatorii în conformitate cu prevederile Codului contravențional;l) sesizează organele de urmărire penală în cazul săvîrșirii unor fapte discriminatorii ce întrunesc elemente ale infracțiunii;m) contribuie la soluționarea amiabilă a conflictelor apărute în urma săvîrșirii faptelor discriminatorii prin concilierea părților și căutarea unei

soluții reciproc acceptabile;n) exercită alte atribuții stabilite prin prezenta lege și prin regulamentul său de activitate.

Conform art.15 al Legii nr.121 cu privire la asigurarea egalității, plîngerea se examinează în termen de 30 de zile de la data depunerii, cu posibilitatea prelungirii termenului, care însă nu va depăși 90 de zile. La examinarea plîngerii, Consiliul are dreptul să solicite date și informații relevante de la persoanele despre care se presupune că au comis fapte discriminatorii. Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta discriminatorie. La cererea Consiliului, persoanele juridice și persoanele fizice au obligația:a) să pună la dispoziția sa copiile actelor solicitate necesare pentru soluționarea plîngerii;b) să ofere informații și explicații verbale și, după caz, scrise, în legătură cu faptele care formează obiectul plîngerii. Toate datele, informațiile și documentele legate de acțiunile sau comportamentul discriminatoriu la care se referă plîngerea urmează să fie puse la dispoziția Consiliului în termen de 10 zile. Neprezentarea nejustificată a informațiilor solicitate de Consiliu se sancționează conform legislației în vigoare și este interpretată de Consiliu în defavoarea persoanei care nu prezintă datele solicitate. În urma examinării plîngerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului include și recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor. Decizia se aduce la cunoștința persoanei care a comis fapta discriminatorie și a persoanei care a depus plîngerea în termen de 5 zile. Consiliul este informat în termen de 10 zile despre măsurile întreprinse. În cazul în care nu este de acord cu măsurile întreprinse de persoana care a comis fapta discriminatorie, Consiliul are dreptul să se adreseze unui organ ierarhic superior pentru a se lua măsurile corespunzătoare și/sau să informeze opinia publică. Deciziile Consiliului se publică pe pagina web a acestuia, respectînd confidențialitatea datelor cu caracter personal. Dacă în timpul examinării plîngerii se atestă săvîrșirea unor fapte ce constituie contravenție, Consiliul remite organelor competente pentru examinare în fond procesul-verbal și materialele cauzei. În cazul în care faptele examinate conțin elemente ale infracțiunii, Consiliul expediază imediat materialele organelor de urmărire penală.

În ședința de judecată s-a stabilit că, pârâtul - Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității a emis la data de 19.10.2018, decizia nr.111/18.(f.d.11-14)

Conform dispozitivului acesteia s-a decis că, faptele constatate reprezintă instigare la discriminarea femeilor în sfera politicului. Totodată, se recomandă reclamatului să aducă scuze publice pentru declarațiile sexiste și instigatoare la discriminare folosind următorul text ”cer scuze pentru declarațiile mele sexiste și instigatoare la discriminarea femeilor în politică”. La fel, consiliul a recomandat

reclamatului să dea dovadă de mai multă responsabilitate în pozițiile sale politice și să se abțină pentru viitor de la declarații sexiste și instigatoare la discriminare. Iar, în pct.4-6 se indică despre termene de anunțare a consiliului de către reclamant despre executarea hotărârii, modalitatea de comunicare a deciziei și de contestare a ei.

Se menționează că, inițial, reclamantul a depus cerere prealabilă, deși, pct.65 al legii 298 stabilește expres contestarea în instanța de judecată, dar, chiar și în aceste circumstanțe se constată respectarea termenului conform art.209 CA de depunere a cererii de chemare în judecată după cum urmează.

Decizia contestată la caz a fost emisă la data de 19.10.2018, fiind recepționată de reclamant la data de 30.10.2018, conform mențiunii acestuia, care nu a fost negată de pârât. Respectiv, la data de 08.11.2018 a depus cerere prealabilă(deși nu era necesară), la care a primit la data de 26.11.2018, iar la data de 29.11.2018 a depus cerere de chemare în judecată. Raportând data depunerii cererii de chemare în judecată – 29.11.2018, la data de recepționării deciziei – 30.10.2018, se constată respectarea termenului de adresare în instanța de judecată de 30 zile, de la data comunicării. Odată ce altă dată de comunicare a deciziei nu s-a invocat de pârât. Iar, aceasta implică depunerea cererii în termen, și, necesitatea expunerii în fond.

Conform cererii de chemare în judecată, reclamantul invocă atât încălcări procedurale la emiterea deciziei contestate, precum și ilegalitate de fond.

În acest context, se menționează că, legislația națională, prin legi speciale precum și legea supremă, precum și legislația internațională, prin prisma CEDO, interzice discriminarea pe orice criterii și asigurarea egalității persoanelor.

Conform competenței pârâtul, conform normelor indicate supra, are atribuția de a examina cererile în care se invocă discriminarea și să emită decizii în baza acestora în modul corespunzător.

Pentru exercitarea acțiunii date de examinare a cererii, legea stabilește un termen și anume art.15 al legii nr.121 stabilește un termen de 30 zile pentru aceasta. Totodată, norma dată indică despre posibilitatea prelungirii termenului dat, termen care nu poate să depășească 90 zile.

Art.63 al legii nr.298 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, statuează că, Consiliul deliberază în ședință închisă, ședința de deliberare poate avea loc în aceeași zi sau la o dată ulterioară, stabilită de Consiliu, dar nu mai târziu de 5 zile de la data ședinței.

În cererea de chemare în judecată, reclamantul invocă încălcarea procedurii - termenului de examinare a plângerii, fapt despre care se indică următoarele.

Conform actelor dosarului și dosarului administrativ în special, se constată că, semnatarii membrii platformei pentru egalitate de gen: Nina Lozinschi, Ana Gurău, Chebac Tatian, AO Gender Centru, Centru parteneriat pentru dezvoltare, clubul

politic al femeilor 50/50, Promo-lex, RCTV Memoria, CReDO, centrul de asistență pentru persoanele cu dizabilități, AO Onoarea și drepturile contemporane ale femeii, au depus plângerea în baza căreia a fost emisă decizia contestată la caz, la data de 13.06.2018.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului a recunoscut încălcarea termenului de examinare a cererii, dar a motivat prin lipsa membrilor consiliului a căror mandate expirase, iar după emiterea hotărârii de numire a lor, dat fiind multitudinea de cererii depuse plângerea în speță s-a examinat la data de 19.10.2018.

Se menționează că, norma art.258, alin.(3) Cod administrativ, implică faptul că, după intrarea în vigoare a acestuia conform art.257 CA - 01.04.2019, se aplică la examinarea litigiilor de contencios administrativ direct și imediat inclusiv celor inițiate anterior intrării sale în vigoare.

Respectiv, legalitatea actului administrativ contestat se va examina prin prisma întrunirii condițiilor de legalitate a acestuia stabilite de codul administrativ.

Astfel, titlul III al codului administrativ stabilește procedura de emitere a actelor administrative. Condiție de legalitate a actului administrativ se implică respectarea cvorumului și majorității necesare pentru emiterea actului administrativ. Examinarea plângerile în vederea determinării existenței și/sau lipsei discriminării, de către pârât, se efectuează de un organ colegial, cu necesitatea întrunirii cvorumului pentru aceasta conform regulamentului din legea nr.298 – pct. 64. – decizia se adoptă cu votul a 3 membri ai Consiliului și este semnată de membrii care au participat la adoptarea acesteia, în caz de paritate a voturilor, se consideră că decizia nu a fost adoptată, iar examinarea cauzei se amână. La caz, acest aspect este întrunit și respectat.

Următorul element este motivarea acesteia, care se adoptă conform art.61 al legii 298 și care de asemenea se conține la caz, decizia contestă cuprinzând elementele de formă stabilite de norma dată, inclusiv și motivarea deciziei emise. Condiția de semnare a actului fiind de asemenea respectată.

După emitere actul dat a fost comunicat reclamantului, iar procedura și termenii de comunicare au fost respectați, nefiind obiectate de reclamant.

Totodată, se reține că, art.2, alin.(2) Cod administrativ implică că, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Astfel, la caz, modalitatea de examinare a plângerilor și emitere a actelor administrative în privința plângerilor de discriminare este stabilită de legea nr.121 citată supra.

Așa fiind, procedura de examinare a plângerilor implică un termen de 30 zile, cu posibilitate de prelungire până la 90 zile.

La caz, avem depunerea plângerii la data de 13.06.2018 și examinarea cazului cu emiterea hotărârii nemijlocite la data de 19.10.2018, care implică vădit depășirea termenului de examinare a cererii/plângerii conform modului stabilită de norma citată idem.

În același context, instanța menționează că, în dosarul administrativ se conțin scrisori ale pârâtului către părțile procedurii cu referire la stabilirea ședinței de audiere pentru data de 29.08.2018, ora 13.00 (scrisorile 1035 din data de 21.08.2018 – petiționarilor și nr.968 din data de 18.08.2018, reclamantului), ulterior s-a amânat pentru data de 07.09.2018, ora 15.00.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului a indicat că, în ședința de audiere 25.08.2018, petiționarilor au depus supliment la plângere.

Dacă, se reține că, ședința de audiere din data de 25.08.2018 s-a amânat pentru data de 07.09.2018 cu examinare nemijlocită, se notează că, conform normelor indicate supra, deliberarea se efectuează conform pct.63 al legii 298 - Consiliul deliberază în ședință închisă. Ședința de deliberare poate avea loc în aceeași zi sau la o dată ulterioară, stabilită de Consiliu, dar nu mai târziu de 5 zile de la data ședinței. În speță, după examinarea cererii/plângerii în fond, adică la data de 07.09.2018, odată ce după această dată nu a mai fost fixată vreo dată, decât la 19.10.2018 a fost emisă decizia contestată, termenul nici pentru deliberare nu a fost respectat.

Corespunzător, odată ce norma specială ce reglementează activitatea administrativă a pârâtului stabilește termenele de examinare a plângerilor și emitere a actelor administrative, acestea urmează să fie reținute ca condiții de formă.

Instanța indică că, referitor la imposibilitatea formării consiliului din lipsa de membri care urmau să treacă procedura de numire, nu poate să fie admisă și să exclusă vina pârâtului la nerespectarea termenilor în acest sens. Ori, o asemenea excepție nu este stabilită de legea nici specială. Mai mult că, persoana, cetățeanul trebuie să se bucure în modul corespunzător de activitatea organelor statutului formate în anumite domenii, iar lipsa membrilor ce formează organul dat nu trebuie să afecteze dreptul persoane de a beneficia de respectarea termenilor stabiliți de legea care îi reglementează activitatea.

Astfel, în situația când legea stabilește expres termenul de examinare inițial și ulterior de deliberare de aceeași zi cu examinarea cererii și/sau nu mai târziu de 5 zile, iar la caz acest termen este mult depășit, fapt recunoscut și de pârât, se constată încălcare a elementului de formă dat pentru valabilitatea actului administrativ emis.

În acest context, instanța indică că, actele administrative sunt generatoare de drepturi și obligații pentru părțile procedurii administrative, ceea ce implică necesitatea corespunderii acestora tuturor rigorilor cumulativ.

În așa condiții, elementul de legalitate a actului administrativ stabilit de lege pentru pârât – termenul de examinare și de adoptare a hotărârii se constată încălcat.

În cererea de chemare în judecată și în ședința de judecată, reclamantul, prin intermediul reprezentantului său, a invocat și încălcarea art.53, lit.e), 54 al legii 298, fapt despre care se menționează următoarele.

Art.53, lit.e) a legii 298, statuează că, plîngerile și autosesizările privind faptele de discriminare sînt examinate cu respectarea următoarelor principii asigurare a dreptului la apărare. Art 54 al aceleiași legi implică că, la examinarea plîngerii se invită părțile (petiționarul, reclamatul și, după caz, persoana interesată). Data și ora invitației se coordonează cu membrul raportor. Neprezentarea părților nu împiedică examinarea plîngerii.

Reclamantul nu neagă recepționarea inițială a scrisorii pârâtului prin care i se solicită depunerea explicațiilor, obiectând asupra modalității de citare referitor la ședința de audiere.

Instanța nu va reține poziția reclamantului, sau, în primul rând se remarcă că, procedura de citare/înștiințare, notificare a reclamantului de către pârât se constată a fi respectată pe parcursul întregii perioade a procedurii. Invocarea despre citarea la locul de muncă și nu de domiciliu nu poate fi reținută, sau o parte din corespondență reclamantul o acceptă recepționată la locul de muncă, iar o parte din aceasta o neagă, ceea ce nu poate fi reținut. Corespunzător se reține citarea/notificarea conformă a acestuia despre ședințe pe parcursul întregii proceduri, inclusiv la locul de muncă.

La fel, nu poate fi reținută poziția reclamantului de nerespectare a dreptului la apărare, în situația în care acesta a depus și explicații, conform materialelor dosarului administrativ și probe în susținerea acestora. Aceasta și implicând un drept la apărare efectiv și în situația în care lipsa fizică la examinarea plîngerii, petiției nu împiedică examinarea acesteia conform normei citate supra.

Astfel, detașat se constată respectarea prevederilor art.53, 54 al legii 298 vis-a-vis de reclamant, cu nereținerea alegațiilor contrare ale acestuia. Dar, totodată, se menționează că, acest aspect, nu exclude existența temeiului de anulare a deciziei analizat supra prin prima nerespectării termenului de examinare a plîngerii. Sau, expunerea conform prezentului gând este în sensul expunerii asupra tuturor invocărilor reclamantului, dar netemeinicia unui dintre motivele invocate de reclamant nu constată legalitatea actului administrativ contestat la caz, când condițiile de valabilitate pentru acesta trebuie să fie întrunite cumulativ, iar lipsa măcar unui element implică existența temeiului de anulare. Iar, la caz, aceste element deja a fost constatat- depășirea termenului conform art.15 al legii 121.

În continuare, alt argument al reclamantului referitor încălcarea elementului de procedură, l-a invocat prin prisma art./pct.38 al legii 298.

Respectiv, avem pct.38 din legea nr.298 statuează că, plângerea se depune în nume propriu, în interesul altei persoane doar cu acordul acesteia, în interesul unui grup de persoane sau al unei comunități. Plângerea se depune personal ori prin reprezentant.

La caz, plângerea din data de 13.06.2018 este depusă online, fapt recunoscut și de reprezentantul pârâtului în ședința de judecată, cu mențiunea de semnari membrii platformei pentru egalitate de gen: Nina Lozinschi, Ana Gurău, Chebac Tatiana, AO Gender Centru, Centru parteneriat pentru dezvoltare, clubul politic al femeilor 50/50, Promo-lex, RCTV Memoria, CReDO, centrul de asistență pentru persoanele cu dizabilități, AO Onoarea și drepturile contemporane ale femeii. Conform solicitărilor din plângerea dată avem: constatarea provocării și practicării discriminării în baza criteriului de sex de către autoritățile publice în persoana primarului or.Orhei, Ilan Șor; constatarea promovării și practicării sexismului de către primarul Ilan Șor; obligarea primarului Ilan Șor să ofere scuze publice Maiei Sandu și tuturor femeilor din RM, în special celor care au o situație similară precum Maia Sandu.

Astfel, conform normei citate supra, avem condiția de depunere a plângerii personal și/sau prin reprezentant, iar în caz de depunere altfel decât în nume propriu necesitatea acordului acelei persoane.

Obiectul sesizării conform plângerii date implică că, la data de 23.05.2018 primarul or.Orhei a publicat un mesaj pe o pagină de socializare adresat lui Maia Sandu cu conținutul ” nu ai fost în stare nici măcar să îți aranjezi propria viață, nu ai de cine să îți faci griji, nu îți pasă de nimeni. Fără a face fericit măcar un om cum popui să faci fericit un popor? ”

Corespunzător, prin prisma faptului că, semnatarii sunt membrii unei platforme, organizații obștești, rezultând din scopul acestora, în această parte sesizarea se poate aprecia ca fiind înaintată în interesul unui grup de persoane sau al unei comunități, care se tratează separat prin prisma normei analizate, care nu implică acordul comunității și/sau grupului de persoane date. În această situație se reține sesizarea/plângerea organizației în interesele grupului care fac obiectul activității organizației obștești date. Astfel, rezultând din activitatea organizațiilor semnate, se implică apărarea grupului, comunității, cu posibilitatea de a acționa în acest sens – să depună plângere, sesizare, fără acordul primilor.

Din aceste considerente, odată ce se invocă precum că, încălcări referitor la un grup, o comunitate de persoane, petiționarii se constată a avea dreptul de sesizare. Iar, aceasta implică netemeinicia invocării contrare a reclamantului. Aici, cu mențiunea de existență a elementelor de reprezentare corespunzătoare, și în lipsa semnăturii pe plângere, odată ce a fost susținută în ședința de audiere, iar, acestea

nu sunt vicii, care ar putea afecta legalitatea deciziei. Aceasta și în situația când plângerea nu a fost depusă în numele Maiei Sandu, dar în vederea constatării discriminării unui grup în adresarea către aceasta.

Și, în final, reclamantul invocă ilegalitatea deciziei pe fond, de materie, instanța indicând următoarele.

Art. 1 al legii 121 implică că, scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar. Astfel, unul dintre criteriile de discriminare este cel de sex.

Conform deciziei contestate, pârâtul a constatat că, faptele reclamantului constituie instigare la discriminarea femeilor în sfera politică.

Pentru a analiza aspectul dat se menționează că, acțiunea de instigare implică un îndemn la careva acțiuni, adică îndemn la discriminare a femeilor în sfera politicului.

Din textul deplâns și pus la bază de centrul pentru constatarea încălcării date, nu rezultă în primul rând o instigare, ci, o manifestare de opinie, o exercitare a dreptului la exprimare, și, aceasta într-o campanie electorală, când una din modalitățile agitației electorale implică și astfel de expuneri.

Totodată, în situația în care vizatul adresării date, în speță Maia Sandu se consideră vătămată prin aceste afirmații și/sau consideră că, ia fost atinsă onoarea demnitatea și/sau reputația profesională poate să-și apere dreptul în acest sens conform prevederilor legale. Dar, aceasta nu poate fi apreciată ca o instigare la discriminare.

Mai mult decât atât, se constată în decizie precum că, instigare la discriminarea femeii în sfera politică. Ceea ce se exclude absolut din conținutul textului analizat. Sau, adresarea dată a fost în contextul analizat supra, și care nu atinge nicidecum vreun element de delimitare pe criteriu de gen cu anumite marginalizări în sfera politică.

Totodată, generalizarea cum că, aceasta ar fi o instigare la discriminare a tuturor femeilor în sfera politică care se întrunesc sub aceleași criterii expuse de reclamant, la fel, nu poate fi reținută. Sau, vreo mențiune, precum și nici subînțeles în adresa tuturor femeilor nu se implică și nici nu rezultă și nu poate fi interpretat din textul analizat.

La fel, se reține că, în situația în care declarațiile date ar fi avut substrat instigarea la discriminare, ar urma să se implice niște acțiuni ale reclamantului din care rezultă marginalizarea acestei categorii de persoane, ceea ce se exclude, reținând aici afirmațiile reclamantului conform explicațiilor date în fața

autorității(în formă scrisă). Aceasta și în situația în care o persoană care prin afirmațiile sale are intenția de a instiga la anumite acțiuni, acțiunile date trebuie întreprinse în primul rând de el/ea-persoana, ceea la caz, se exclude. Iar, mențiunile din motivarea deciziei contestate precum că, îndemnul constă în excluderea femeilor în politic, sunt decât interpretare a pârâtului fără substrat factologic. Menționându-se că, expunerile date sunt decât date prin prisma exercitării dreptului la exprimare, și, din acestea nu se poate implica alte circumstanțe, și, se exclude absolut vreo formă de discriminare și/sau instigare la aceasta.

Aprecierea consiliului cum că, reclamant este o persoană politică/publică și că, acest criteriu urmează să fie apreciat că, mesajul său să fie primit și aplicat ca atare și de alte persoane, este o apreciere eronată a pârâtului, dar mai ales care nu poate implica vreo încălcare conform constatărilor deciziei analizate.

Cât privește precum că, depășirea limitelor libertății de exprimare, în eventualitatea admiterii(deși aceasta se exclude că, ambele părți vizate sunt publice și aceasta implică o expunere mai largă inclusiv și la critici)aceasta nu poate servi temei de apreciere și constatare a discriminării ci, doar o posibilitate de apărare a dreptului în alt mod ce vizează apărarea onoarei și demnității, dar nu pe calea în speță.

Respingerea argumentului reclamantului cum că, declarația sa vizează o persoană anume și nu toate femeile, este evazivă și lipsită de motivare corespunzătoare.

În ceea ce privește că, în declarațiile date se dă dovadă de sexism față de femei în politică, iarăși este o alegație și interpretare eronată a pârâtului.

Sexism implică discriminare sexuală care funcționează, de regulă, în defavoarea femeilor și în favoarea bărbaților, la nivel individual, dar și instituțional.

În speță, din afirmațiile analizate și puse la baza deciziei contestate, nu se implică absolut careva element, care pe criteriu de gen, ce ar face delimitare dintre participanții la viața politică. Aici excluzându-se chiar și o posibilă interpretare și/sau o discriminare indirectă(orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor stipulate de lege).

Astfel, la caz, în afirmațiile reclamantului nu se atestă acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care ar fi dezavantajat-o pe Maia Sandu și/sau alte(toate) femeile față de o altă categorie de politicieni - bărbați ci o manifestare de exercitare a dreptului la libera exprimare din calitate de politician și în cadrul unei campanii electorale, cu limitele corespunzătoare. Iar, în cazul aprecierii precum că, depășirii limitelor date, aceasta nu implică obiect de sesizare și nici constatare a unei încălcări prin prisma legii 121, ci de desfășurare a unei campanii electorale cu

posibilitățile de apărare pe cale sesizării unui tribunal în vederea apărării onoarei demnității și/sau reputației profesionale.

Din aceste considerente, se indică la ilegalitatea deciziei contestate și de fond, când în acțiunile reclamantului în raport cu toate femeile din sfera politică nu se atestă careva instigare la discriminare, sau textul dat nu cuprinde nici măcar o adresare la toate femeile, precum și o astfel de adresare nici nu poate fi subînțeleasă. Iar, referitor la politicianul Maia Sandu, este o adresare în limitele exercitării dreptului la exprimare, în cadrul unei campanii electorale, care nu poate fi interpretată nici direct nici măcar indirect ca discriminare. Și, în cazul în care pentru adresat nemijlocit ar implica o ofensă, poate să se pretindă la apărarea onoarei demnității și/sau reputației profesionale pe cale judiciară, dar în acest sens nu poate pârâtul să facă o constatare conform actului administrativ la caz.

Corespunzător, se implică că, odată ce se constată ilegalitatea constatărilor de discriminare, instigare la discriminare, celelalte constatări și obligații conform dispozitivului, cu referire la obligarea reclamantului la acțiuni, decad subsecvent.

În concluzie, când la emiterea deciziei contestat a fost încălcat termenul conform modului expus supra, precum și se constată lipsa instigării la discriminare, ci o exercitare a dreptului la libera exprimare, instanța indică despre temeinicia cererii reclamantului și necesitatea admiterii ei în temeiul art.224, alin.(1), lit.a)Cod administrativ.

În conformitate cu prevederile art.224 Cod administrativ, instanța de judecată,

hotărăște

Cererea de chemare în judecată înaintată de Șor Ilan împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității privind anularea deciziei, se admite.

Se anulează decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea legalității din data de 19.10.2018, cauza nr.111/18 ca ilegală.

Hotărârea este cu drept de apel în Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțare, prin intermediul judecătoriei Chișinău(sediul Rîșcani).

Președintele ședinței,
Judecător

Iraida Secrieru